

Utvecklingsområden till följd av UKÄ:s lärosätesgranskning 2020

Under 2020-2021 genomförde UKÄ en lärosätesgranskning avseende Uppsala universitet kvalitetsystem för utbildning. Uppsala universitet fick omdömet *godkänt kvalitetssäkringsarbete*, vilket är det bästa omdömet av tre möjliga. Samtliga sex bedömningsområden var uppfyllda, och alla utom en av 19 underliggande bedömningsgrunder. Den bedömningsgrund som inte uppfylldes lyder som följer:

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

UKÄ:s bedömaregrupp gav Uppsala universitet flera rekommendationer kopplade till bedömningsgrund 3.6, men också i relation till övriga bedömningsgrunder.

Utifrån UKÄ:s beslut, bedömaregruppens yttrande, universitetets självvärdering och diskussioner i rektors ledningsråd 2022-02-07 har en bruttolista över utvecklingsområden upprättats. Av dessa prioriteras två områden universitetsgemensamt under 2022-2023. Övriga områden görs allmänt kända, så att de kan beaktas i relevanta delar av utvecklingsarbetet på olika nivåer. En diskussion om eventuella nya universitetsgemensamma prioriteringar för 2024-25 initieras 2023.

Prioriterade områden 2022-2023

1) Förbättrad återkoppling och uppföljning av resultat och åtgärder från utvärderingar
I yttrandet under bedömningsgrund 3.6 anges bland annat att Uppsala universitet brister i att kommunicera planerade och genomförda åtgärder till följd av *kursvärderingar* till alla studenter. Därutöver påtalas att kursrapporter inte alltid skrivs efter en kursvärdering. Bedömaregruppen anser vidare att kommunikation av granskningsresultat och åtgärder till följd av *utbildningsutvärderingar* inte kommer studenterna till del. Uppsala universitet förlitar sig i alltför hög grad på att de studeranderepresentanter som deltar i olika organ för informationen vidare till samtliga berörda studenter.

Åtgärder:

Generellt

- Utveckla fakulteternas processer för uppföljning av resultat och åtgärder från genomförda utvärderingar/granskningar. Tillse att återrapportering och uppföljning fungerar på institutionsnivå.
Ansvar: Vetenskapsområden/fakulteter/institutioner
- Se över tidsättning så att åtgärder genomförs utan onödigt dröjsmål, gäller särskilt utbildningsutvärderingar.
Ansvar: Vetenskapsområden/fakulteter

Utbildningsutvärderingar

- Revidera riktlinjerna för utbildningsutvärderingar (KLART - fastställdes av rektor 2022-06-22).
- **Ansvar:** Rektor, arbetsgrupp bestående av representanter från vetenskapsområden/fakulteter och studenter med stöd av avdelningen för kvalitet och utvärdering
- Implementera reviderade riktlinjer.

Ansvar: Rektor, vetenskapsområden/fakulteter, institutioner, universitetsdirektören

- Sprid resultat från utbildningsutvärderingarna bättre, exempelvis genom att skicka utvärderingsrapporter direkt till studentkårerna.
Ansvar: Vetenskapsområden/fakulteter
- Tillse att åtgärder till följd av utbildningsutvärderingarna dokumenteras och följs upp tills de är genomförda.
Ansvar: Vetenskapsområden/fakulteter

Kursvärderingar

- Revidera riktlinjer och vägledning för kursvärderingar. (KLART, fastställdes av rektor 2022-03-29).
Ansvar: Rektor, arbetsgrupp bestående av representanter från vetenskapsområden/fakulteter och studenter med stöd av avdelningen för kvalitet och utvärdering
- Implementera reviderade riktlinjer och vägledning.
Ansvar: Rektor, vetenskapsområden/fakulteter, universitetsdirektören
- Vidta åtgärder för att öka återkopplingen av kursvärderingsresultat och genomföra åtgärder till studenter (efter och inför kurs) samt förbättra kvaliteten på kursrapporter. Inom ramen för detta skapa systemstöd för återkoppling.
Ansvar: Vetenskapsområden/fakulteter, universitetsdirektören

2) Förfinat och förenklat kvalitetssystem för utbildning

Relationen mellan vad kvalitetsarbetet kostar och vad det ger i form av kvalitet i utbildningen (och forskningen) måste ständigt ses över. Uppsala universitets kvalitetssystem för utbildning har under de senare åren varit under snabb utveckling, bland annat har den nya modellen för utbildningsutvärderingar implementerats. Vi har ett nu ett komplett kvalitetssystem som möter universitetets egna och omvärldens krav, men det är också resurskrävande. Mot bakgrund av de kunskaper och erfarenheter som nu finns på alla nivåer, finns förutsättningar för att ytterligare förfina systemet. Detta framförallt genom att försöka förenkla det där det går, fokusera på de delar som är mest verksamma och skala bort allt som tynger mer än det ger. Målet är att kvalitetsarbetet ska vara meningsfullt och långsiktigt hållbart.

Åtgärd:

Aktivt se över om kvalitetssystemet kan förfinas och förenklas inom de ramar som olika riktlinjer sätter (t ex riktlinjer för kursvärderingar och riktlinjer för utbildningsutvärderingar).

Utvecklingsområdet innebär att varje nivå (institutioner, fakulteter/vetenskapsområden, universitetet gemensamt) ser över rådande arbetssätt och förenklar där det är möjligt, utan att äventyra egna kvalitetsambitioner eller legitima externa krav och förväntningar. Därutöver ska möjligheten till ytterligare samordning av kvalitetsarbetet ses över, med bevarande av lokala anpassningsmöjligheter och lokalt ägarskap.

Ansvar: Rektor, vetenskapsområden/fakulteter, universitetsdirektören

Utvecklingsområden till följd av lärosätetsgranskning 2020 - i sammanfattning

Universitetsgemensamma prioriteringar 2022

- Förbättra återkoppling och uppföljning
- Förfina och förenkla kvalitetsarbetet

Övriga utvecklingsområden

Övergripande

- Stärk det systematiska kvalitetsarbetet på institutionsnivå
- Bredda deltagandet i kvalitetsarbetet
- Öka kännedomen om och användningen av pedagogiska programmet

Lärarkompetens

- Öka värdet av pedagogiska meriter

Stöd och infrastruktur

- Förstärk karriärstödet till internationella studenter
- Underlätta införandet av nya IT-system och uppdatera webbsidor

Utbildningen

- Förtydliga vad forskningsanknytning av utbildningen innebär
- Se över undervisningen med avseende på studentaktivering
- Utveckla förståelsen av vad jämställdhet i utbildningen kan innebära
- Beakta arbetsliv och samverkan i all utbildning
- Bli bättre på att tillvarata erfarenheter och sprida goda exempel

Uppföljning av utbildningen

- Utveckla arbetet med kursvärderingar (utöver återkoppling och uppföljning)
- Förfina analyserna av genomströmning
- Förbättra uppföljningen av individuella studieplaner
- Förtydliga vad som gäller vid vila respektive avveckling av utbildning

Övriga utvecklingsområden

Nedanstående utvecklingsområden framkommer också i UKÄ:s yttrande och i universitetets självvärdering. De hör inte till dem som prioriteras universitetsgemensamt under 2022-2023, men de kan ändå beaktas i relevanta pågående eller kommande utvecklingsprocesser och utgöra underlag för beslut om nya universitetsgemensamma prioriteringar framgent.

Stärk det systematiska kvalitetsarbetet på institutionsnivå

- Se till att universitetsgemensamma riktlinjer för kvalitetsarbetet tillämpas på institutionsnivå.
- Förtydliga hur roller och ansvar för kvalitetsarbetet fördelas på institutionsnivå. De universitetsgemensamma dokument som finns ger en mycket begränsad inblick i det.

- Prefekten kan ges bättre förutsättningar att arbeta med utveckling av institutionsmiljön, såväl genom strategisk verksamhetsutveckling som systematiskt förebyggande arbetsmiljöarbete. Det ger bättre förutsättningar för hög utbildningskvalitet.
- Studierektorns viktiga roll i kvalitetsarbetet förtjänar större uppmärksamhet och eventuellt mer stöd.

Bredda deltagandet i kvalitetsarbetet

- Se över hur fler lärare, forskare och studenter kan involveras i kvalitetsarbetet. Det gäller särskilt internationella medarbetare och studenter. Det är ofta svårt för dem att engagera sig i kvalitetsarbetet. Informationen om kvalitetsarbetet på engelska bör förbättras, men det kan också handla om andra åtgärder på olika nivåer. Strategier för att stimulera en högre studentmedverkan bör tas fram i samarbete med studentkårerna.
- Sätten att uppmuntra till delaktighet och engagemang i - och ansvar för - kvalitetsarbetet på institutionsnivå kan bli mer systematiska och redan etablerade processer som främjar delaktighet kan förtydligas.

Förbättra informationen om kvalitetsarbetet

- Informationen på enskilda fakulteters och institutioners webbsidor är inte alltid uppdaterad och i överensstämmelse med informationen på den gemensamma webben.

Öka kännedomen om och användningen av pedagogiska programmet

- Integreringen av pedagogiska programmets mål och ansvarsbeskrivningar i verksamheten kan förbättras. Kännedomen om programmet är begränsad på institutionsnivå och kopplingen till programmet i fakulteternas verksamhetsplaner är otydlig. Vidare framgår inte hur de krav och förväntansbilder som uttrycks i programmet följs upp på institutionerna.

Öka värdet av pedagogiska meriter

- Processerna för bedömning, validering och uppföljning av pedagogisk meritering kan vidareutvecklas. Forskningskompetens tenderar fortfarande att vara mer utslagsgivande än undervisningskompetens vid rekrytering och befordran och krav på komplettering av pedagogiska meriter följs sällan upp.
- Lärare och doktorander som inte talar svenska kan ges bättre förutsättningar för pedagogisk meritering. Denna grupp har sämre möjligheter till det genom att de inte kan medverka som lärare i undervisning som ges på svenska.
- Lärarmobilitet kan stimuleras för inhämtande av nya perspektiv och idéer, vilket gynnar utbildningskvaliteten.

Förstärk karriärsstödet till internationella studenter

- Karriärsstödet för internationella studenter kan utvecklas. Det är av naturliga skäl extra svårt för internationella studenter att navigera på den svenska arbetsmarknaden.

Underlätta införandet av nya IT-system och uppdatera webbsidor

- Universitetet kan bli bättre på att sätta av tillräckliga resurser vid införande av nya IT-system.

Förtydliga vad forskningsanknytning av utbildningen innebär

- Forskningsanknytning för lärosätet som helhet är ett fortsatt utvecklingsområde. Synen på vad forskningsanknytning av utbildningen innebär är ibland snäv. Forskningsanknytning inkluderar mer än att lärarna bedriver egen forskning. Hur adjunkter säkerställer forskningsanknytning i sina kurser är kräver också uppmärksamhet.

Se över undervisningen med avseende på studentaktivering

- Det varierar i vilken mån studenterna anser att undervisningen är studentaktiverande. En fortsatt diskussion om studentaktivering kopplad till olika ämnen och utbildningars förutsättningar är viktig.

Utveckla förståelsen av vad jämställdhet i utbildningen kan innebära

- De exempel på systematiskt jämställdhetsarbete som redan finns kan spridas till resten av universitetet.
- Arbetet i lika villkorsgrupper kan vitaliseras på vissa håll. I detta ingår att studentrepresentationen behöver förstärkas i en del lika villkorsgrupper.
- Det råder skillnader i tolkningar av vad jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning innebär. Det finns ett behov att lärosätet förtydligar vad det kan innebära att beakta jämställdhet i utbildningarna, både på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Det finns goda exempel på hur kursplaner, examinationsformer, kurslitteratur och undervisningsexempel kan ses över med avseende på jämställdhet och dessa bör spridas inom universitetet.

Beakta arbetsliv och samverkan i all utbildning

- Det varierar i vilken mån utbildningar har ett systematiskt arbete med att beakta arbetsliv och samverkan i utbildningen. Det är delvis naturligt, men variationen är större än den skulle behöva vara. Utforska möjligheterna till stärkt arbetslivsanknytning i all utbildning.

Utveckla arbetet med kursvärderingar

- Se till att kursvärderingar även genomförs på forskarutbildningskurser.
- Se över möjligheten att skapa systemstöd för att ta fram statistik som ska ingå i kursrapporten.
- Sammanfatta det viktigaste i kursrapporten på engelska så att alla studenter kan ta del av den.

Bli bättre på att tillvarata erfarenheter och sprida goda exempel

- Utveckla sättet att tillvarata och sprida de goda exempel som blir synliga i samband med utbildningsutvärderingar.
- Utveckla formerna för tillvaratagande av erfarenheter från olika utvecklingsprojekt.

Förfina analyserna av genomströmning

- Analysen och tolkningen av studenternas genomströmning skulle kunna vidareutvecklas, t.ex. genom att möjliggöra uppföljning av kullar, genomföra fördjupade analyser av olika samband samt göra jämförelser mellan program, som underlag för kvalitetsarbetet.

Förbättra uppföljningen av individuella studieplaner

- Se till att den årliga uppföljningen av doktorandernas individuella studieplaner (ISP) genomförs systematiskt inom hela universitetet. Idag varierar det i vilken mån och med vilken kvalitet det sker.
- Utveckla ISP så att den fungera som ett bra planeringsverktyg ur såväl doktoranders som handledares perspektiv, där så inte redan är fallet.
- Förtydliga hur situationer vid större avvikelser från ISP hanteras.

Förtydliga vad som gäller vid vila respektive avveckling av utbildning

- Argumenten för när utbildningar tillåts vara vilande i stället för att läggas ned bör förtydligas. Det förekommer att utbildningar pausas på obegränsad tid, men det fattas mer sällan beslut om nedläggning. Detsamma gäller forskarutbildning och forskarutbildningsämnen.